

*Szanowni Państwo!*

*Z dniem 1 lipca 2018 r. wchodzi w życie przepisy wprowadzające do polskiej ustawy o podatku od towarów i usług mechanizm podzielonej płatności (ang. split payment). W związku z powyższym, poniżej przedstawiamy krótki informator dotyczący najważniejszych kwestii związanych z podzieloną płatnością.*

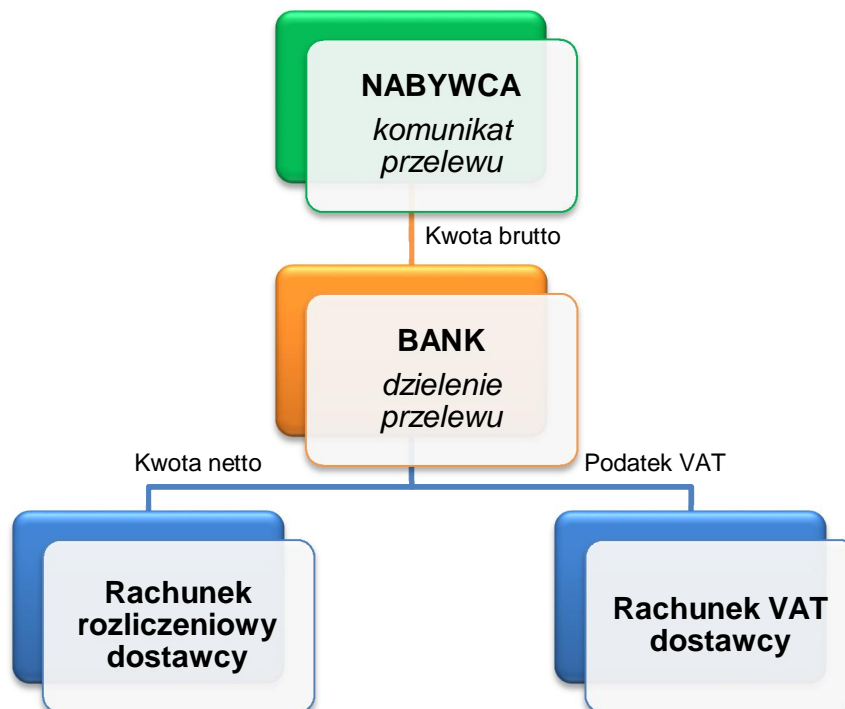
## 1. WPROWADZENIE

Ministerstwo Finansów od pewnego czasu konsekwentnie wdraża kolejne rozwiązania mające na celu uszczelnienie (poprawę ściągalności) podatku VAT. Dotychczasowe rozwiązania mające na celu walkę z nieprawidłowościami w VAT wprowadzane przez MF miały charakter doraźny, skoncentrowany wokół szczególnie wrażliwych sektorów gospodarki (np. objęcie niektórych typów transakcji mechanizmem krajowego odwrotnego obciążenia). Podzielona płatność jest natomiast rozwiązaniem o charakterze kompleksowym, mającym na celu ograniczenie oszustw i wyłudzeń w VAT już na etapie samej transakcji.

## 2. PODZIELONA PŁATNOŚĆ – GŁÓWNE ZAŁOŻENIA

### a. Istota split payment

Mechanizm split payment to system płatności, w którym kwota brutto należna dostawcy podzielona zostaje na **dwa odrębne strumienie** – **kwotę netto oraz VAT**. W konsekwencji, cała otrzymana od nabywcy płatność z tytułu zrealizowanej transakcji trafia na dwa odrębne konta bankowe, tj. podstawowy rachunek rozliczeniowy wykorzystywany przez podatnika oraz dedykowany rachunek VAT. Istotę działania tego mechanizmu przedstawia poniższy schemat:



## **b. Dobrowolność systemu**

Zgodnie z przepisami wprowadzającymi podzieloną płatność do polskiej ustawy o VAT podzielona płatność ma **charakter dobrowolny**<sup>1</sup>. Innymi słowy, wyłącznie od woli nabywcy zależy, czy płatność z tytułu transakcji zrealizowana zostanie według dotychczasowych zasad, czy z wykorzystaniem dedykowanego komunikatu przelewu. Nabywca nie będzie przy tym potrzebował zgody dostawcy na skorzystanie ze split payment. Nie będzie musiał go również informować o fakcie dokonania przelewu z wykorzystaniem tego mechanizmu. W praktyce może więc dochodzić do sytuacji, w których dostawca, mimo braku zainteresowania tą metodą płatności, będzie otrzymywał zapłatę podzieloną na kwotę netto oraz VAT<sup>2</sup>.

## **c. Komunikat przelewu**

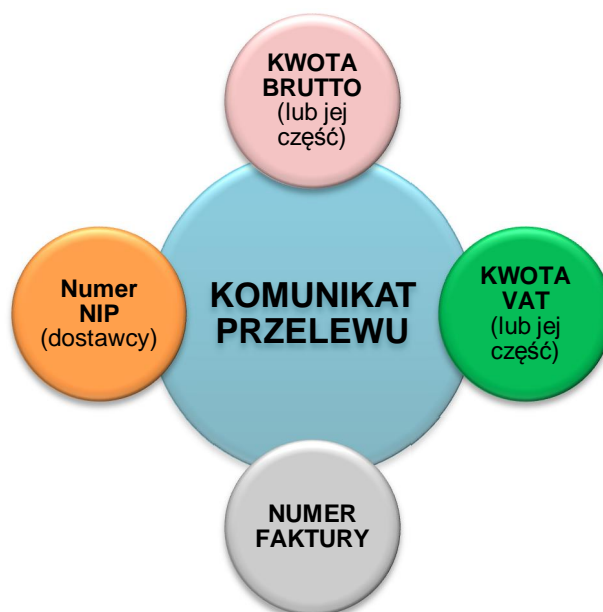
Zapłata z wykorzystaniem mechanizmu podzielonej płatności będzie dokonywana jednym przelewem, przy wykorzystaniu specjalnego „**komunikatu przelewu**”<sup>3</sup>. Elementy składowe takiego komunikatu przedstawione zostały na poniższej grafice.

---

<sup>1</sup> Zwracamy jednocześnie uwagę, iż na początku maja 2018 r. Rada Ministrów przyjęła wniosek (skierowany następnie do Komisji Europejskiej) w sprawie udzielenia zezwolenia na wprowadzenie obowiązkowego mechanizmu podzielonej płatności dla niektórych szczególnie narażonych na ryzyko branż (np. branża elektroniczna).

<sup>2</sup> Z oficjalnych informacji pochodzących z MF, strony transakcji mogą w drodze umowy zastrzec niedopuszczalność stosowania rozliczeń w systemie podzielonej płatności. Zwracamy jednak uwagę, iż z punktu widzenia VAT, jeżeli pomimo zastrzeżeń umownych nabywca zapłaci za transakcję z wykorzystaniem split payment, cofnięcie takiej operacji nie będzie możliwe. Sprzedawca może jednak dochodzić roszczeń od takiego nabywcy na drodze cywilnoprawnej (np. poprzez kary umowne).

<sup>3</sup> Takiego terminu używa ustawodawca w znowelizowanych przepisach. Odnosi się on do specjalnego szablonu wykonywania przelewu, który zostanie przygotowany i udostępniony przez bank.



**UWAGA:** Banki przy wykorzystaniu których dokonywana będzie podzielona płatność nie mają obowiązku weryfikacji prawidłowości wprowadzonych przez nabywcę danych swojego kontrahenta oraz kwot.

#### **d. Odpowiedzialność za VAT przelany na niewłaściwe konto**

Ze względu na powyższe, w praktyce obrotu gospodarczego może dojść do sytuacji, w których w wyniku błędu w komunikacie przelewu tworzonym przez nabywcę, kwota VAT wynikająca z transakcji przekazana zostanie na rachunek VAT podmiotu innego niż faktyczny dostawca wystawiający fakturę z tytułu realizowanej transakcji. Podmiot otrzymujący na swoje konto VAT taką nienależną płatność będzie odpowiadał solidarnie wraz z faktycznym sprzedawcą za niezapłacony przez tego sprzedawcę podatek VAT (do wysokości kwoty nienależnie otrzymanej na rachunek VAT).

Odpowiedzialność solidarna zostanie wyłączona w przypadku:

- przekazania nienależnie otrzymanej płatności na rachunek VAT faktycznego sprzedawcy,
- zwrotu otrzymanej płatności na rachunek VAT podatnika, od którego otrzymano tę płatność, niezwłocznie po powzięciu informacji o jej otrzymaniu.

**W związku z powyższą regulacją, rekomendujemy bieżącą kontrolę rachunku VAT.**

#### **e. Do jakich transakcji znajdzie zastosowanie podzielona płatność?**

Możliwości zastosowania podzielonej płatności przedstawia poniższa tabela:

<span style="color: green;">●</span> <b>MOŻLIWOŚĆ ZASTOSOWANIA SPLIT PAYMENT</b>	<span style="color: red;">●</span> <b>BRAK MOŻLIWOŚCI STOSOWANIA SPLIT PAYMENT</b>
Pomiędzy przedsiębiorcami będącymi podatnikami VAT (transakcje B2B)	Pomiędzy przedsiębiorcą a osobą fizyczną (transakcje B2C)
Dla rachunków prowadzonych w walucie polskiej	Przy przelewach rozliczanych w walucie obcej
Przy przelewach stosowanych wyłącznie w walucie polskiej	Dla płatności zbiorowych
Zarówno przy regulowaniu całości zobowiązań, jak i ich części	Przy rozliczeniach gotówkowych i płatnościach kartą

### 3. RACHUNEK VAT

#### a. Utworzenie rachunku

Kluczowe znaczenie dla funkcjonowania systemu podzielonej płatności ma rachunek VAT, na który trafiać będzie kwota VAT wynikająca z transakcji (w wysokości wskazanej przez nabywcę). Taki nieoprocentowany rachunek VAT będzie tworzony **automatycznie i bez dodatkowych opłat** przez banki<sup>4</sup>. Co do zasady, niezależnie od ilości rachunków rozliczeniowych posiadanych przez podatnika, bank otworzy **jeden wspólny rachunek VAT**<sup>5</sup>.

Środki znajdujące się na rachunku VAT pozostaną własnością podatnika, ale możliwości ich wykorzystania będą ograniczone wyłącznie do przypadków wskazanych wprost w ustawie.

#### b. Uznania i obciążenia rachunku VAT

Rachunek VAT może być uznany wyłącznie środkami pochodzącymi z:

- zapłaty kwoty odpowiadającej całości lub części VAT przez kontrahenta,
- wpłaty kwoty VAT na poczet WNT paliwa na rzecz płatnika,

<sup>4</sup> W tym przez zagraniczne banki i instytucje kredytowe posiadające oddział na terytorium Polski.

<sup>5</sup> Na wniosek podatnika bank będzie mógł prowadzić więcej niż jeden rachunek VAT dla jednego posiadacza, w jednym banku. Przykładowo, jeżeli przedsiębiorca ma trzy rachunki rozliczeniowe w tym samym banku, to może zawnieść o prowadzenie trzech, osobnych rachunków VAT. Natomiast, jeżeli podatnik posiada kilka rachunków rozliczeniowych, w kilku różnych bankach to nie będzie możliwości scalenia kilku rachunków VAT pomiędzy bankami.

- z innego rachunku VAT w tym samym banku,
- zwrotu kwoty VAT wynikającej z faktury korygującej wystawionej przez kontrahenta,
- zwrotu nadwyżki podatku VAT naliczonego nad należnym dokonanego przez urząd skarbowy.

Rachunek VAT może być obciążony wyłącznie w celu:

- zapłaty podatku VAT na rachunek VAT kontrahenta,
- zwrotu kwoty VAT wynikającej z wystawionej faktury korygującej na rachunek VAT nabywcy,
- zapłaty odsetek za zwłokę oraz dodatkowych zobowiązań w podatku VAT (na rachunek urzędu skarbowego),
- wpłaty kwoty VAT na poczet WNT paliwa na rzecz płatnika,
- zwrotu nienależnego VAT na rachunek VAT,
- przekazania środków na inny rachunek VAT podatnika w tym samym banku, przy użyciu komunikatu przelewu – tzw. „przekazanie własne”,
- realizacji zajęć na podstawie administracyjnego tytułu wykonawczego dotyczącego egzekucji z podatku VAT,
- przekazania środków pieniężnych na wskazany rachunek na podstawie postanowienia Naczelnika US - tzw. „uwolnienie środków”.

### c. Uwolnienie środków z rachunku VAT

Zgodnie z wchodzącymi w życie przepisami podatnik **będzie miał możliwość „uwolnienia środków”** ze swojego rachunku VAT i przeniesienia ich na rachunek bankowy, do którego prowadzony jest rachunek VAT.

W celu „uwolnienia środków” konieczne będzie **złożenie wniosku** do właściwego Naczelnika Urzędu Skarbowego wraz ze wskazaniem kwoty, która ma zostać „uwolniona”. Organ podatkowy ma następnie **60 dni na rozpatrzenie wniosku** złożonego przez podatnika.

W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku, Naczelnik US określi w **postanowieniu** wysokość środków, jakie mają zostać „uwolnione” i przekaże drogą elektroniczną do banku informacje niezbędne go prawidłowej realizacji postanowienia (numer rachunku bankowego, na który ma być dokonany przelew wraz z wysokością środków do „uwolnienia”<sup>6</sup>). Bank zobowiązany jest następnie do niezwłocznej realizacji postanowienia.

---

<sup>6</sup> Zwracamy Państwu uwagę, że kwota zgromadzona na rachunku VAT na dzień realizacji postanowienia może być inna, niż kwota na dzień złożenia wniosku. Gdyby okazało się, że na rachunku VAT w dniu realizacji postanowienia będzie mniej środków niż określono w treści wniosku, to bank

Naczelnik US będzie również mógł odmówić „uwolnienia” środków, o które wnioskuje podatnik. W takim przypadku wydana zostanie decyzja odmowna<sup>7</sup>. Ustawodawca określił przy tym przesłanki, wydania takiej decyzji, tj.:

- obligatoryjnie gdy podatnik posiada zaległość w VAT – w wysokości odpowiadającej tej zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę, istniejącymi na dzień wydania decyzji,
- fakultatywnie, w przypadku gdy zachodzi uzasadniona obawa, że:
  - zobowiązanie podatkowe z tytułu VAT nie zostanie przez podatnika wykonane, w szczególności gdy podatnik trwale nie uiszcza wymagalnych zobowiązań z tytułu VAT lub dokonuje czynności polegających na zbywaniu majątku, które mogą utrudnić lub udaremnić egzekucję zobowiązań lub
  - wystąpi zaległość podatkowa lub zostanie ustalone dodatkowe zobowiązanie podatkowe (sankcja VAT).

#### 4. KORZYŚCI WYNIKAJĄCE ZE STOSOWANIA SPLIT PAYMENT

Ustawodawca przewidział system zachęt dla tych podatników, którzy podejmą decyzje o dobrowolnym stosowaniu mechanizmu podzielonej płatności. Do zachęt tych należeć będą:

- brak odpowiedzialności solidarnej i sankcji podatkowych przy niektórych transakcjach (do wysokości kwoty podatku odpowiadającej kwocie podatku wynikającej z otrzymanej faktury, zapłaconej z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności),
- brak ewentualnych, podwyższonych odsetek, jeżeli mechanizm podzielonej płatności zostanie wykorzystany w min. 95% transakcji,
- korzystanie ze split payment ma być traktowane jako jedna z głównych przesłanek dochowania należytej staranności w VAT.

UWAGA: Powyższe zachęty nie będą stosowane w przypadku, gdy podatnik wiedział, że faktura zapłacona z zastosowaniem podzielonej płatności: została wystawiona przez podmiot nieistniejący; stwierdza czynności, które nie zostały dokonane; podaje kwoty niezgodne z rzeczywistością.

Pozostałe korzyści ze stosowania podzielonej płatności to m.in. szybszy zwrot podatku - na wniosek podatnika składany wraz z deklaracją VAT właściwy US będzie zobowiązany do zwrotu podatku VAT na rachunek VAT w terminie 25 dni. Naczelnik Urzędu

---

„uwolni” kwotę do wysokości dostępnego salda. W tym wypadku uznaje się, że obowiązek wynikający z postanowienia, został wykonany w całości.

<sup>7</sup> Od takiej decyzji podatnikowi przysługują środki odwoławcze (odwołanie do organu wyższej instancji oraz skarga do sądu administracyjnego).



Skarbowego nie będzie mógł tego terminu wydłużyć. O zwrot na rachunek VAT będzie mógł wnioskować każdy podatnik, niezależnie od tego, czy faktury, z których wynika podatek naliczony, zostały zapłacone z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności, czy nie. W praktyce, podatnik będzie decydował na uaktualnionym formularzu deklaracji VAT, czy zwrot nadwyżki podatku naliczonego nad należnym będzie dokonywany na rachunek VAT, czy na zwykły rachunek rozliczeniowy.

\* \* \*

*Informacje zawarte w prezentacji mają charakter ogólny i nie stanowią porady podatkowej. Przed podjęciem jakichkolwiek decyzji lub działań dotyczących konkretnych sytuacji w Państwa działalności gospodarczej prosimy o kontakt z doradcą podatkowym Taxpoint.*